TORAH OHR • PARSHAS BEREISHIS • MAAMAR 2

כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה וגו׳

« Car, de même que les nouveaux cieux et la nouvelle terre »

◇

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ״ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak

LikuteiTorah.com
LA PARACHA 'HASSIDIQUE
likuteitorah.com/fr/torah-ohr/bereishis/2/

1 כי כאשר השמים החדשים והארץ החדשה וגו'. הנה כתיב בראשית ברא אלקי' את השמים ואת הארץ וארז"ל [ואמרו רבותינו זכרונם לברכה] בראשית בשביל ישראל שנקראו ראשית.

« Car, comme les cieux nouveaux et la terre nouvelle », etc. Or, il est écrit : « Au commencement (Beréchit), D.ieu créa les cieux et la terre », et nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Beréchit — pour Israël, qui est appelé “commencement” (réchit). »

וגם אמרו בשביל התורה שנק' ראשית. וא"כ כיון ששמים וארץ נבראו בשביל תורה וישראל מוכרח לומר שיש בחי' שמים וארץ בתורה ובעבודת ישראל שבהן ועל ידן יתקיימו שמים וארץ הגשמיים.

Ils ont également dit : pour la Torah, qui est appelée « commencement ». Dès lors, puisque le ciel et la terre ont été créés pour la Torah et pour Israël, nous sommes contraints de dire qu'il existe un niveau de ciel et de terre dans la Torah et dans le service divin d'Israël, par lesquels et grâce auxquels le ciel et la terre physiques sont maintenus en existence.

2 והענין הוא כי הנה אמרז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] למה נק' שמה ארץ שרצתה לעשות רצון קונה. פי' שרצתה היינו ל' [לשון] רץ וגם ל' [לשון] רצון.

L'explication est la suivante : nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Pourquoi porte-t-elle le nom d'eretz (terre) ? Parce qu'elle a couru (ratzsah) pour accomplir la volonté (ratzon) de son Créateur. » Autrement dit, ratzsah est un terme qui désigne la course (ratz), mais aussi la volonté (ratzon).

וכמ"ש בכה ארוץ גדוד שהוא ג"כ ל' [לשון] רץ וגם יש בו ג"כ ענין רצון וכמשי"ת [וכמו שיתבאר].

Comme il est écrit : « En Toi (bechah), je cours (arutz) à travers une troupe », ce qui est également un terme désignant la course et contient aussi l'idée de volonté, comme nous l'expliquerons.

3 והענין דהנה כתיב והחיות רצוא ושוב בחי' רצוא זה הוא ענין תשוקה בלב לדבקה בו יתברך

L'explication est la suivante : il est écrit : « Les chayos [êtres vivants] couraient et revenaient (ratzo vashov). » Ce niveau de ratzo est un désir du cœur de s'attacher à Lui, béni soit-Il.

והוא ג"כ לי' [לשון] מרוצה כמו הרץ ממקומו להלאה כך הוא ענין תשוקה זו של החיות להיות יוצאים ועולים ממקומם וליבטל וליכלל באי"ס ב"ה וכעין מ"ש שרפים עומדי' [עומדים / עומדין] ממעל לו ופי' ממעל לשכינת'.

Ce terme évoque également la course (merutzah [course]) : de même qu'un coureur quitte son lieu et va au-delà, tel est le désir des chayos : sortir de leur lieu et s'élever, pour entrer dans l'annulation de soi (bitoul) et être absorbées dans l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il. Cela s'apparente à ce qui est écrit : « Les séraphins se tenaient au-dessus de Lui (mima'al lo) », ce qui s'interprète [comme] « au-dessus de Sa Chekhina ».

4 והיינו שתשוקתם להכלל שם כו'. וכן בחי' כללות נש"י [נשמות ישראל] במקורן ושרשן יש בהן בחי' רצוא ברצון ותשוקה לדבקה בו באי"ס ב"ה וכמ"ש ואל אישך תשוקתך.

C'est-à-dire que leur aspiration est d'y être absorbées, etc. De même, les âmes d'Israël dans leur ensemble, à leur source et à leur racine, possèdent un niveau de ratzo [élan], avec la volonté et le désir de s'attacher à Lui, à l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, comme il est écrit : « Et ton désir sera pour ton mari. »

והיינו מפני השגתה בהיותה בבחי' ארץ שהיא בחי' המדרגה התחתונה להיות עם ודבר נפרד כו'

Cela tient à sa perception, puisqu'elle se trouve au niveau de la « terre », qui est le degré inférieur : être un « peuple » et une entité distincte, etc.

וכן הוא ג"כ בנפש האדם למטה המשכלת ומתבוננת בה' אחד איך שהוא יתברך מחדש בטובו כו' ומהווה כל העולמות מאין ליש ממש

Il en va de même de l'âme de l'homme ici-bas, qui raisonne et médite sur le D.ieu unique : comment Lui, béni soit-Il, renouvelle dans Sa bonté, etc., et fait exister tous les mondes, du néant à une existence véritable.

אשר ע"כ הוא ג"כ בחי' ארץ בבחי' רצוא ורצון לדבקה בו ית' ולאהבה את ה' כי הוא חייך.

C'est pourquoi elle se trouve elle aussi au niveau de la « terre », dans un état de ratzo et de volonté de s'attacher à Lui, béni soit-Il, et « d'aimer Havaya, car Il est ta vie ».

5 והנה בחי' הרצוא הזה הוא בק"ש [בקריאת שמע] ובחי' השוב הוא בתפלת שמ"ע [שמונה עשרה] ובת"ת [ובתלמוד תורה] שהוא בחי' גילוי אלקות מלמעלה למטה כנודע.

Or, ce niveau de ratzo (élan vers le haut) se trouve dans la lecture du Shema, et le niveau de shov (retour) dans la prière de la Shemoneh Esreh et dans l'étude de la Torah, qui est le niveau de la révélation de la divinité d'en haut vers le bas, comme on le sait.

ופסוד"ז [ופסוקי דזמרה] שקודם ק"ש [קריאת שמע] היינו לספר בשבחו של מקום כמ"ש רוממות אל בגרונם ועי"ז נעשה כמו חרב פיפיות לעשות נקמה כו' דהיינו לקרוע המסכים המבדילים גילוי אלקות.

Les Versets de louange (Pesukei deZimra), qui précèdent le Shema, consistent à raconter les louanges de Celui qui est partout, comme il est écrit : « Les exaltations de D.ieu sont dans leur gorge » ; par cela, ils deviennent comme « une épée à deux tranchants, pour exercer la vengeance », etc. — c'est-à-dire qu'ils déchirent les voiles qui font écran à la révélation de la divinité.

וכ"ז [וכל זה] הכנה בלבד לשמ"ע [לשמונה עשרה] כי בשמ"ע [בשמונה עשרה] הוא המשכת גילוי אלקות באמרו ברוך אתה הוי"ה אלקינו שהוא בחי' גילוי סוכ"ע בממכ"ע [בממלא כל עלמין].

Tout cela n'est qu'une préparation à la Shemoneh Esreh, car dans la Shemoneh Esreh a lieu l'attraction de la révélation de la divinité, lorsque l'on dit : « Béni sois-Tu, Havaya, notre D.ieu », ce qui est la révélation de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin) au sein de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin).

אך כדי שיבא לזה צריך הוא לסדר שבחו של מקום תחלה בפסוד"ז [בפסוקי דזמרה] כמו בברוך שאמר והיה העולם

Mais pour parvenir à cela, il faut d'abord exposer les louanges de Celui qui est partout dans les Versets de louange, comme dans « Béni soit Celui qui a parlé, et le monde fut »

(כי עם היות שהנה"א [שהנפש האלקית] היא בחי' ארץ שהוא בחי' רצוא אך היינו מצד שורשה יש בה בחי' השתוקקות תמיד לדבקה בו יתי'

(Car, bien que l'âme divine soit au niveau de la « terre », qui est le niveau du ratzo, cela ne vaut que du point de vue de sa racine, [où] elle éprouve constamment le désir ardent de s'attacher à Lui, béni soit-Il,

אבל בירידתה למטה להתלבש בגוף ונה"ב [ונפש הבהמית] אשר הן מסתירי' על אורה כו' וממשיכים אותה אחריהם להמשך בקדרות אופל עניני עוה"ז ואז נסתר ונעלם בה התשוקה והרצוא לאלקות כנודע שלאום מלאום יאמץ וכשזה קם כו'.

mais, lorsqu'elle descend ici-bas pour s'envelopper dans le corps et l'âme animale, qui dissimulent sa lumière, etc., et l'entraînent à leur suite dans les ténèbres troubles des affaires de ce monde, alors le désir ardent et le ratzo vers la divinité se trouvent dissimulés et cachés en elle, comme on le sait : « une nation l'emportera sur l'autre nation », et lorsque celle-ci se lève, etc.

ואי לזאת כדי שתוכל לבא לבחי' הרצוא בשעת ק"ש [קריאת שמע] צריכה הכנה רבה לזה והוא ענין פסוד"ז [פסוקי דזמרה] בסידור שבחו של מקום כו' והכל הכנה לבחי' השוב דשמ"ע [דשמונה עשרה] כי גם הרצוא הוא בשביל להיות שוב כנודע. כמו שהלוים היו טפלים לכהנים כו'

C'est pourquoi, afin qu'elle puisse atteindre le niveau de ratzo au moment du Shema, une grande préparation lui est nécessaire ; c'est là le rôle des Versets de louange, qui consistent à exposer les louanges de Celui qui est partout, etc. Tout cela prépare au niveau de shov de la Shemoneh Esreh, car le ratzo lui aussi a pour but qu'il y ait un shov, comme on le sait — de même que les Lévites étaient subordonnés aux Kohanim, etc.

וגם דרך פרט פסוד"ז [פסוקי דזמרה] הוא הכנה לשמ"ע [לשמונה עשרה] ג"כ שהוא המשכה וגילוי למטה שמתחלה צריך לקרוע המסכים המבדילים ע"י פסוד"ז [פסוקי דזמרה] בכדי שיוכל להיות הגילוי למטה)

De plus, plus précisément, les Versets de louange préparent également à la Shemoneh Esreh, qui consiste en une attraction et une révélation ici-bas ; car il faut d'abord déchirer, au moyen des Versets de louange, les voiles qui font écran, afin que la révélation puisse avoir lieu ici-bas.)

איך שבדבור א' בלבד נתהוו שמים וארץ וכל צבאם כו'

[Cela raconte] comment, par une seule parole, le ciel, la terre et toutes leurs armées vinrent à l'existence, etc.

וכמו שמסיים בברכה זו בישתבח מלך יחיד חי העולמים ובב"ש [ובברוך שאמר] אומרים ג"כ יחיד חי העולמים מלך. פי' שהוא יתי' הוא יחיד ומיוחד כמו קודם בריאת העולם וחי העולמים הוא רק מבחי' מלך

Et comme on conclut cette bénédiction dans Yishtabach : « Roi, Unique, Vie des mondes » ; et dans « Béni soit Celui qui a parlé », on dit également : « Unique, Vie des mondes, Roi ». Cela signifie qu'Il, béni soit-Il, est Un et unique, comme avant la création du monde, et [le fait d'être] « la Vie des mondes » ne relève que du niveau de « Roi ».

שבחי' מלוכה היא רק הארה בלבד ממנו יתב' [יתברך] שהארה זו נמשכת ממנו יתב' [יתברך] להיות חיות כל העולמות עליונים ותחתונים.

Car le niveau de royauté n'est qu'un simple rayonnement de Lui, béni soit-Il ; ce rayonnement est tiré de Lui, béni soit-Il, afin d'être la force vitale de tous les mondes, supérieurs et inférieurs.

6 ונודע שיש רבוי עולמות למעלה עד אין קץ ולמטה עד אין תכלית. וזהו פי' בשכמל"ו [ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד] כי ועד אין לו הפסק.

Il est connu qu'il existe une multitude de mondes, en haut sans fin et en bas sans limite. Tel est le sens de « Béni soit le Nom de la gloire de Son royaume à jamais et pour toujours (le'olam va'ed) » : car va'ed n'admet aucune interruption.

והיינו שבחי' כבוד מלכותו נמשך להחיות עולמות ונבראים אין קץ וכמ"ש היש מספר לגדודיו וכו' וכתיב אלף אלפין ישמשוניה ורבו רבבן קדמוהי יקומון וזהו מספר גדוד א' כו'.

C'est-à-dire que la gloire de Son royaume est attirée pour donner vie à des mondes et à des créatures sans fin, comme il est écrit : « Peut-on dénombrer ses troupes ? », etc. ; et il est écrit : « Mille milliers Le servent, et des myriades de myriades se tiennent devant Lui » — et cela est le nombre d'une seule troupe, etc.

7 ועם כל הרבוי הזה מ"מ כולם נמשכים רק מבחי' מלך שהוא בחי' שם לבד כמאמר למען שמו באהבה מלך כו'.

Pourtant, malgré toute cette multitude, tous sont néanmoins attirés uniquement du niveau du « Roi », qui n'est que le niveau d'un « nom », comme dans les mots « pour Son Nom, avec amour. Roi… », etc.

והוא בחי' ממכ"ע [ממלא כל עלמין] ומזה נולדה בחי' התפעלות האהבה בלבבו באמרו ואהבת את ה' אלקיך פי' את ה' אלקיך היינו כמש"ל [כמה שכתוב לעיל] שמע ישראל ה' אלקינו כו'

C'est le niveau de la lumière qui remplit tous les mondes (memalé kol almin). De là naît l'éveil de l'amour dans le cœur lorsqu'on dit : « Et tu aimeras Havaya, ton D.ieu. » Le sens de « Havaya, ton D.ieu » est celui qui a été expliqué plus haut à propos de « Écoute, Israël, Havaya est notre D.ieu », etc.

והוא מה שמעלה יתירה נודע' [נודעת] לנו מכל גדודי מעלה שקרבנו לשמו הגדול שהוא בחי' סוכ"ע ועצמיות אלקותו יתברך הוא בחי' יחיד שלמעלה מעלה מבחי' חי העולמים שהוא רק מבחי' מלך כו'

Et voici l'avantage supplémentaire qui nous est connu par rapport à toutes les armées d'en haut : Il nous a rapprochés de Son grand Nom, qui est le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin) et de l'essence même de Sa divinité, béni soit-Il — le niveau de l'« Unique », très, très au-dessus du niveau de la « Vie des mondes », qui ne relève que du niveau du « Roi », etc.

וזהו שנק' כנ"י [כנסת ישראל] אחת כמ"ש אחת היא יונתי כו' שהיא מקבלת מבחי' ה' אחד ממש.

C'est pourquoi la Communauté d'Israël est appelée « une », comme il est écrit : « Elle est une, ma colombe », etc., car elle reçoit du niveau de « Havaya est Un » au sens plein.

8 והיינו ע"י שתהי' [שתהיה] בבחי' אחת היא לאמה להיות שע"י ההתבוננות תבא לבחי' אחת להיות לה רק רצון א' לדבקה בו יתב' [יתברך]

C'est-à-dire qu'elle est dans l'état de « elle est une pour sa mère » : par la contemplation, elle parvient à l'unité, n'ayant qu'une seule volonté : s'attacher à Lui, béni soit-Il.

והוא בחי' רצוא הנ"ל לבחי' סוכ"ע לדבקה בעצמות אלקות וכמאמר מי לי בשמים כו'.

C'est le niveau de ratzo [élan de l'âme vers D.ieu] mentionné plus haut, dirigé vers le niveau de la lumière qui entoure tous les mondes (sovev kol almin), afin de s'attacher à l'essence même de la Divinité, comme il est dit : « Qui ai-je dans les cieux ? », etc.

וזהו ענין ואהבת שבק"ש [שבקריאת שמע] ופי' וענין הרצוא היינו כמ"ש בכה ארוץ גדוד בכה דוקא בעצמותך וארוץ גדוד היינו בחי' אלף אלפין ישמשוניה ורבו רבבן קדמוהי יקומון

Tel est le sens de « Et tu aimeras » dans le Chema. Le sens et la nature du ratzo sont exprimés par ces mots : « En Toi (bechah), je cours à travers une troupe » : « bechah » précisément, en Ton essence même ; et « je cours à travers une troupe » désigne le niveau de « mille milliers Le servent, et des myriades de myriades se tiennent devant Lui ».

(ועמ"ש במ"א ע"פ ורב כח לתבונתו אין מספר איך ששרש כל גדוד הוא בו"ק [בו' קצוות] דאצי' יעו"ש [יעויין שם]) שבכולם לא יחפוץ רק בה' לבדו.

(et voir ce qui est expliqué ailleurs à propos du verset « Grand en puissance, Son intelligence est sans nombre » : la racine de chaque troupe se trouve dans les six extrémités (vav ketzavot) du Monde d'Atsilout (Émanation) ; voir là) — parmi tous ceux-là, il ne désire rien d'autre que D.ieu seul.

ואדלג שור היינו גם בחי' כל המקיפים עליונים כי שור הוא חומה כמ"ש בנות צעדה עלי שור.

«Je saute par-dessus un mur (shur)» désigne aussi le niveau de toutes les lumières enveloppantes supérieures (makifim), car shur signifie «mur», comme il est écrit : «Des filles marchèrent sur le mur (shur).»

ועד"מ החומה הוא מקיף לעיר גם הם אדלג כי התשוקה היא רק למהו"ע [למהותו ועצמותו] יתי' ממש

À titre d'analogie, un mur entoure une ville ; je saute également par-dessus ces niveaux, car l'aspiration ne porte que sur Son essence et Son être mêmes, béni soit-Il.

(שגם כל המקיפים כלא חשיב אצלו יתי' וכמ"ש במ"א בפי' אדון הנפלאות כו' ולכן נק' שור כמו שהחומה נעשית מאבני' [מאבנים] שהם רק בחי' דומם כך כתיב עשה פלא שבחי' פלא ומקיפי' [ומקיפים] עליונים הוא רק כמו בחי' עשייה אצלו יתי')

(car, devant Lui, béni soit-Il, même toutes les lumières enveloppantes sont considérées comme rien, comme cela est expliqué ailleurs à propos du sens de «Maître des merveilles», etc. C'est pourquoi on les appelle «mur» : de même qu'un mur est fait de pierres, qui ne sont que matière inanimée, ainsi est-il écrit : «Il fait (oseh) des merveilles», car le niveau du merveilleux et les lumières enveloppantes supérieures ne sont devant Lui, béni soit-Il, que comme le niveau du «faire» (Assiya)).

וז"ש [וזהו שכתוב] מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ כו' שמים הם בחי' מקיפים וארץ הם בחי' פנימיים שזהו בחי' שור ובחי' גדוד הנ"ל וארוץ ואדלג אותם בכח התשוקה שלי בכה ממש בעצמותך:

Tel est le sens de «Qui ai-je dans les cieux ? Et en dehors de Toi, je ne désire rien sur la terre», etc. : les «cieux» désignent le niveau des lumières enveloppantes et la «terre», celui des lumières intérieures — c'est-à-dire les niveaux du «mur» et de la «troupe» mentionnés plus haut. Je cours au-delà d'eux et saute par-dessus eux par la force de mon aspiration : bechah, véritablement en Ton essence.

9 והנה מבחינת רצוא הנ"ל בק"ש [בקריאת שמע] נעשה שוב אח"כ בתפלה.

Or, du niveau de ratzo (élan ascendant) mentionné plus haut dans le Chéma découle ensuite le shov (retour) dans la prière.

ולכן גם בסוף הק"ש [הקריאת שמע] הוא מסיים אני ה' אלקיכם פי' אלקיכם ממש להיות בחי' גילוי אלקות בכל או"א [אחד ואחד] מלמעלה למטה למהוי אחד באחד כו'.

C'est pourquoi, à la fin du Chéma également, on conclut : « Je suis Havaya, votre D.ieu », c'est-à-dire, au sens propre, « votre D.ieu » : que la Divinité se révèle en chacun, sans exception, d'en haut vers le bas, « afin de devenir un avec l'Un », etc.

10 ואח"כ בשמ"ע [בשמונה עשרה] בח"י ברכאן נמשך זה הגילוי אור בבחי' שוב ממש בח"י ברכות באמרו בא"י [ברוך אתה ה'] מברוך לאתה בגילוי לנוכח כידוע.

Ensuite, dans la Shemoneh Esreh, au cours des dix-huit bénédictions, cette révélation de lumière est amenée vers le bas dans un véritable mouvement de shov [retour] — dans les dix-huit bénédictions, lorsqu'on dit : « Béni sois-Tu, Havaya » : de « Béni » à « Toi », dans la révélation, en s'adressant directement à Lui, comme on le sait.

ואחר שמ"ע [שמונה עשרה] בלימוד התורה נמשך גילוי זה בתורה כמ"ש ותורה אור כו' כי רוח אייתי רוח כו'

Après la Shemoneh Esreh, dans l'étude de la Torah, cette révélation est attirée dans la Torah, comme il est écrit : « et la Torah est lumière », etc., car « l'esprit amène l'esprit », etc.

וע"י בחי' הרצוא הנ"ל נמשך בחי' רוח המשכה מלמעלה למטה וכמ"ש אם ישים אליו לבו רוחו ונשמתו אליו יאסף כו'

Par le niveau de ratzo [élan] mentionné plus haut, le niveau de « l'esprit » est attiré vers le bas — dans un mouvement du haut vers le bas — comme il est écrit : « S'il tourne son cœur vers Lui, Il rassemble auprès de lui son esprit et son âme », etc.

ואח"כ במעשה המצות נמשך בחי' שוב זה יותר וכידוע בשרש ענין המצות שהוא להמשיך האור בכלי דוקא וכמ"ש כי נר מצוה כו'.

Ensuite, dans l'accomplissement concret des mitsvot, ce niveau de shov est attiré plus avant, comme on le sait au sujet de la racine des mitsvot : leur but est d'attirer la lumière dans un réceptacle précisément, comme il est écrit : « Car une mitsva est une lampe », etc.

11 ועל קיום המצות ארז"ל [אמרו רבותינו זכרונם לברכה] בע"כ [בעל כרחך] אתה חי פי' לפי שאחר האהבה והתשוקה במס"נ [במסירות נפש] בבחי' רצוא הנ"ל אח"כ נעשה בחי' שוב להיות בע"כ [בעל כרחך] אתה חי בגוף כדי להיות גילוי אור האלקי מלמעלה למטה במעשה המצות.

Au sujet de l'accomplissement des mitsvot, nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Vous vivez contre votre gré. » C'est-à-dire qu'après l'amour et le désir ardent accompagnés du sacrifice de soi (messirout néfech), dans l'état de ratzo [élan] mentionné plus haut, survient ensuite l'état de shov [retour] — « vous vivez contre votre gré » dans le corps — afin que la lumière divine se révèle d'en haut en bas par l'accomplissement des mitsvot.

וזהו פי' בכל לבבך במס"נ [במסירות נפש] תחילה בבחי' הרצוא ואח"כ ובכל נפשך היא בחי' שוב לקשר מחדו"מ [מחשבה דבור ומעשה] במחדו"מ [במחשבה דבור ומעשה] של התורה ומצות כו'.

C'est là le sens de « de tout ton cœur » — d'abord avec le sacrifice de soi, dans l'état de ratzo — puis de « et de toute ton âme », qui désigne le niveau du shov : lier sa pensée, sa parole et son action à la pensée, à la parole et à l'action de la Torah et des mitsvot, etc.

12 והנה בחי' השוב נק' שמים כי הנה בבחי' השוב הזה בתומ"צ [בתורה ומצות] נמשך האור למעלה בבחי' מקיף כידוע שהמצות הן בחי' מקיפי' [מקיפים] וע"כ נעשו המצות לבושים לנשמה בג"ע [בגן עדן] כי הלבושים והמקיפי' [והמקיפים] ענין א' הם כו'.

À présent, le niveau de shov (retour) est appelé « ciel », car, à ce niveau de shov, grâce à la Torah et aux mitsvot, la lumière est attirée vers le haut sous forme de lumière englobante, comme on le sait, les mitsvot étant des lumières englobantes (makifim). C'est pourquoi les mitsvot deviennent des vêtements pour l'âme dans le Jardin d'Éden, car les vêtements et les lumières englobantes ne font qu'un, etc.

וז"ש [וזהו שכתוב] צרורה בצרור החיים כו' צרור זה היינו המצות כידוע והתורה אע"פ [אף על פי] שנק' מזון מ"מ היא ג"כ בחי' לבוש כמ"ש עטה אור כשלמה

C'est le sens de « liée dans le faisceau de la vie », etc. : ce « faisceau » désigne les mitsvot, comme on le sait. Et la Torah, bien qu'elle soit appelée « nourriture », est néanmoins aussi un vêtement, comme il est écrit : « Il se drape [Lui-même] de lumière comme d'un vêtement. »

(ועיין דבר זה במ"א ע"פ כי ביום הזה יכפר כו' בענין כך היא דרכה של תורה כו' אשריך וטוב לך. וע"פ וראיתם אותו וזכרתם כו' וע"פ את שבתותי תשמרו)

(Voir aussi cette question ailleurs, à propos du verset « Car en ce jour, Il fera expiation », etc., sur le thème « Telle est la voie de la Torah… heureux es-tu, et cela est bon pour toi » ; à propos du verset « Vous le verrez et vous vous en souviendrez », etc. ; et à propos du verset « Vous observerez Mes Chabbatot ».)

ע"כ נק' בחי' שוב זה ע"י תומ"צ [תורה ומצות] בשם שמים כי כמו שהשמים מקיפי' [מקיפים] לארץ כך בחי' השוב הזה הוא בחי' מקיף לבחי' הרצוא דארץ הנ"ל.

C'est pourquoi ce niveau de shov, par la Torah et les mitsvot, est appelé « ciel » : car, de même que les cieux entourent la terre, ce niveau de shov entoure le niveau de ratzo (élan) de « terre » mentionné précédemment.

ועוד זאת עד"מ מארץ ושמים הגשמיים הרי אנו רואים שהארץ אינה רק כגרגיר חרדל לגבי מרחב הכדור של השמים המקיפי' [המקיפים] עליה מכל צדדיה בהשואה אחת.

De plus, en prenant pour exemple la terre et les cieux physiques, nous voyons que la terre n'est pas plus grosse qu'un grain de moutarde comparée à l'étendue de la sphère des cieux, qui l'entourent de tous côtés, de façon égale.

כך ערך בחי' הרצוא הזה דארץ לגבי בחי' השוב דתומ"צ [דתורה ומצות] שנק' רצונו וחכמתו ית' הוא רק כערך גרגיר חרדל לגבי מרחב הגדול דשמי' [דשמים].

De même, le rapport entre ce niveau de ratzo de « terre » et le niveau de shov de la Torah et des mitsvot — qui sont appelées Sa volonté et Sa sagesse, qu'Il soit béni — est seulement comme celui d'un grain de moutarde par rapport à la grande étendue des cieux.

13 וזהו השמים כסאי והארץ הדום רגלי פי' הדום רגלי הוא ע"ד השרפרף לכסא שמגביה הרגלים כך הנשמות שנק' ברא כרעא דאבוה מתעלים ע"י בחי' ארץ הוא בחי' הרצוא.

C'est [le sens de] « Les cieux sont Mon trône et la terre, Mon marchepied. » Le sens est le suivant : « Mon marchepied » est comme le repose-pieds d'un trône, qui élève les pieds ; de même, les âmes, que l'on appelle « le fils est la jambe de son père », sont élevées par le niveau de la « terre », qui est le niveau du ratzo (élan ascendant).

ודרך פרט כל זמן שיש עליי' [עלייה] לבחי' ארץ העליונה היא כנס"י [כנסת ישראל] כמו בשבת ויו"ט [ויום טוב] דכתיב אם תשיב משבת רגלך וכן הג' י"ט נק' ג' רגלים.

En particulier, chaque fois qu'il y a une élévation vers le niveau de la « terre » supérieure, qui est la Communauté d'Israël, comme le Chabbat et les fêtes, [on la désigne par le mot « pied »] : ainsi qu'il est écrit : « Si tu détournes ton pied (raglecha) à cause du Chabbat » ; de même, les trois fêtes sont appelées les trois regalim (« pieds »).

14 והשמים כסאי היינו בחי' שוב שהוא ירידה והמשכה ה"ז [הרי זה] כמו היושב על הכסא שמשפיל קומתו.

Et « Les cieux sont Mon trône » désigne le niveau du chov (retour, ici la descente), qui est une descente et une transmission vers le bas ; c'est comme celui qui s'assied sur un trône et abaisse sa stature.

וזהו ואתה קדוש יושב תהלות ישראל. פי' שהוא יתי' קדוש ומובדל מכל העולמות רק ע"י תהלות ישראל נמשך להיות יושב ונשפל למטה וכמאמר שהקב"ה יושב ועוסק בתורה כו'.

C'est [le sens de] « Et Toi, Saint, Tu sièges [en trônant] sur les louanges d'Israël. » Cela signifie qu'Il, béni soit-Il, est saint et séparé de tous les mondes ; ce n'est que par les louanges d'Israël qu'Il est attiré jusqu'à s'asseoir et à s'abaisser ici-bas, comme dans l'enseignement selon lequel le Saint béni soit-Il est assis et s'occupe de Torah, etc.

15 וזהו שנק' התפלה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה. פי' הסולם הוא העליי' [העלייה] בבחי' רצוא אך ראשו מגיע השמימה שבשמו"ע [שבשמונה עשרה] מתחיל השוב כנ"ל ועיקרו אח"כ ע"י תומ"צ [תורה ומצות].

C'est pourquoi la prière est appelée « une échelle posée sur la terre, dont le sommet atteint le ciel ». Le sens en est que l'échelle représente l'ascension dans l'état de ratzo [élan ascendant], mais que « son sommet atteint le ciel » : dans la prière du Shemoneh Esreh [prière des Dix-Huit Bénédictions] commence le shov [retour], comme mentionné plus haut, et son accomplissement essentiel vient ensuite par la Torah et les mitsvot.

וזשארז"ל [וזהו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] לחד מ"ד [מאן דאמר] דארץ קדמה לשמים בבריא' [בבריאה / בבריאת]. כי הרי מבואר למעלה בענין ק"ש [קריאת שמע] וש"ע [ושמונה עשרה] ותורה דבחי' הרצוא צ"ל קודם לבחי' השוב

C'est ce qu'ont dit nos Sages, que leur mémoire soit bénie, selon l'une des opinions : la terre a précédé les cieux dans la création. Car il a été expliqué plus haut, à propos du Shema, du Shemoneh Esreh et de la Torah, que le niveau de ratzo doit précéder celui du shov.

וכך היא המדה כי מאתעדל"ת [מאתערותא דלתתא] דוקא נעשה אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] וכמ"ש אם ישים אליו לבו ואז אח"כ רוחו ונשמתו אליו יאסף

Telle est la règle : c'est précisément par un éveil d'en bas qu'est suscité un éveil d'en haut, comme il est écrit : « S'il tourne son cœur vers Lui », et alors seulement, ensuite : « Il rassemble auprès de Lui son esprit et son âme. »

וע"כ ארץ שהוא לי' [לשון] רצוא קדמה לשמים שהוא בחי' שוב.

C'est pourquoi la « terre » (eretz), qui exprime le ratzo, a précédé le « ciel », qui représente le niveau du shov.

16 ובכ"ז [ובכל זה] יובן משארז"ל [מה שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] בראשית בשביל ישראל שנק' ראשית וגם בשביל התורה שנק' ראשית. ברא אלקים את השמים ואת הארץ הגשמיים.

Avec tout cela, on comprendra ce que nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Beréchit — pour Israël, qui est appelé "commencement", et aussi pour la Torah, qui est appelée "commencement" — D.ieu créa les cieux et la terre », les cieux et la terre matériels.

דהנה בתורה ובישראל יש בחי' שמים וארץ רוחניים. בתורה הוא בחי' שוב שהוא בחי' שמים כנ"ל. ובישראל בעבודתם במס"נ [במסירות נפש] הוא בחי' רצוא בחי' ארץ.

Car la Torah et Israël comportent un ciel et une terre spirituels. Dans la Torah, il s'agit de l'aspect du shov (retour), qui est l'aspect du « ciel », comme expliqué plus haut ; et chez Israël, dans le service accompli avec le sacrifice de soi (messirout néfech), il s'agit de l'aspect du ratzo (élan ascendant), l'aspect de la « terre ».

וע"כ על ידי תורה וישראל דוקא יתקיימו שמים וארץ הגשמיי' [הגשמיים] דהיינו ע"י בחי' שמים וארץ הרוחניי' שהוא בחי' רצוא ושוב שע"י תורה וישראל

Par conséquent, c'est précisément par la Torah et Israël que les cieux et la terre matériels sont maintenus en existence — c'est-à-dire par les cieux et la terre spirituels, qui sont le ratzo et le shov suscités par la Torah et Israël.

(וזהו ואשים דברי בפיך כו' לנטוע שמים וליסוד ארץ. וגם י"ל [יש לומר] שבתומ"צ [שבתורה ומצות] עצמן יש בחי' שמים וארץ כי המצות מעשיות הן בחי' ארץ כי הארץ הדום רגלי שרפרף.

(Et c'est [le sens de] « J'ai placé Mes paroles dans ta bouche », etc., « pour planter les cieux et poser les fondements de la terre ». On peut aussi dire que la Torah et les mitsvot elles-mêmes comportent un aspect de ciel et de terre : les mitsvot pratiques sont l'aspect de la « terre », car « la terre est l'escabeau de Mes pieds », un repose-pieds.)

וכך צדקה תרומם גוי. ותורה היא בחי' שמים והמשכה. ועי' [ועיין] על מאמר מזוזה מימין כו'.

Ainsi, « la charité élève une nation ». La Torah, elle, est l'aspect du « ciel » et d'un flux descendant. Voir aussi le maamar « La mezouza à droite », etc.

וזהו ואשים דברי בפיך הוא בחי' תורה. ובצל ידי כסיתיך הוא בחי' מצות שעי"ז לנטוע שמים וליסוד ארץ.

Et c'est [le sens de] « J'ai placé Mes paroles dans ta bouche » : cela correspond à l'aspect de la Torah ; « et à l'ombre de Ma main, Je t'ai abrité » : cela correspond à l'aspect des mitsvot ; et, par cela, « planter les cieux et poser les fondements de la terre ».

וא"ש [ואתי שפיר] דבראשית היינו בשביל התורה שנק' ראשית שיש בה עצמה בחי' שמים וארץ תומ"צ [תורה ומצות]. לכן ע"ז מתקיימים שמים וארץ וכן בשביל ישראל כו' שיש בהן בחי' רו"ש [רצוא ושוב]. ועיין מ"ש ע"פ הזוהר פרשה שופטים שמים וארץ אינון סהדין כו'):

On comprend donc bien que Beréchit signifie « pour la Torah, qui est appelée "commencement" », car elle-même comporte l'aspect du ciel et de la terre : la Torah et les mitsvot. Ainsi, par son intermédiaire, les cieux et la terre sont maintenus en existence ; de même, « pour Israël », etc., qui porte en lui l'aspect du ratzo et du shov. Voir également ce qui est expliqué au sujet du Zohar, paracha Shoftim : « Le ciel et la terre sont des témoins », etc.).

17 והנה כ"ז [כל זה] הוא ענין שמים וארץ דעכשיו שצ"ל תחלה בחי' ארץ רצוא. ואח"כ מקבלת מבחי' שמים השוב כו'.

Or, tout cela concerne le ciel et la terre tels qu'ils sont à présent : il faut d'abord le niveau de la « terre », le ratzo (élan), puis celle-ci reçoit du niveau du « ciel » le shov (retour), etc.

אבל לע"ל [לעתיד לבוא] כתיב הנני עושה חדשה בארץ. ופי' ענין התחדשות זו בבחי' ארץ. היינו משום דלע"ל [דלעתיד לבוא] לא יהיה שייך בחי' רצוא דארץ ע"ד שהוא עכשיו

Mais, au sujet du Temps à venir, il est écrit : « Voici que Je fais une chose nouvelle dans la terre. » Le sens et la portée de cette nouveauté au niveau de la « terre », c'est que, dans le Temps à venir, le ratzo de la « terre » ne s'appliquera plus comme il s'applique aujourd'hui,

שהוא ענין הרצוא והתשוקה לצאת מההפך אשר החושך יכסה ארץ כו' כנ"ל בענין פסוד"ז [פסוקי דזמרה]

à savoir l'élan et le désir de sortir de son contraire, où « l'obscurité couvre la terre », etc., comme expliqué plus haut au sujet des Versets de louange,

שהוא בחי' רוממות אל בגרונם כדי שע"ז נעשה חרב פיפיות לעשות נקמה בגוים הוא נה"ב [נפש הבהמית] והגוף כו' דהיינו שע"י הרצוא נעשה בטול רצון בחי' אתהפכא חשוכא לנהורא.

qui correspondent au niveau de « les exaltations de D.ieu dans leur gorge », afin que celles-ci deviennent ainsi une « épée à deux tranchants pour exercer la vengeance sur les nations » — les nations désignant l'âme animale et le corps, etc. —, c'est-à-dire que, par le ratzo, s'opère un effacement de la volonté propre, l'aspect de « transformer l'obscurité en lumière ».

שזה אינו שייך רק עכשיו שיש קליפות המסתירים עד שהחשך יכסה ארץ והוא בחי' לבושים המלבישים ומסתירים וכמ"ש אלביש שמים קדרות כו'.

Cela ne s'applique qu'à présent, lorsqu'il y a des kelipot (écorces) qui dissimulent, jusqu'à ce que « l'obscurité couvre la terre » ; c'est l'aspect des vêtements qui recouvrent et dissimulent, comme il est écrit : « Je revêts les cieux de noirceur », etc.

18 ולכן הוזהרנו בק"ש [בקריאת שמע] השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם כו' והשתחויתם פי' שכל קליפה המסתר' נק' אלהים אחרים ועבודת כוכבים

C'est pourquoi nous avons été avertis dans le Chema : « Prenez garde que votre cœur ne se laisse séduire, que vous ne vous détourniez », etc., « et que vous ne vous prosterniez ». Le sens est le suivant : toute kelipa dissimulatrice est appelée « autres dieux » et idolâtrie ;

וההשתחואה היינו בחינת המשכה כמו ע"י השתחואה בקדושה בכריעה בברוך שממשיך גילוי אלקות. כך את זלעו"ז [זה לעומת זה] כו'.

et l'inclinaison consiste en une transmission vers le bas : de même que, par l'inclinaison dans la sainteté — en s'inclinant à « Béni » —, on fait descendre une révélation de la divinité, ainsi en va-t-il de « l'un en face de l'autre [D.ieu les a faits] », etc.

19 וזהו מארז"ל [מאמר רבותינו זכרונם לברכה] ישראל שבחוץ לארץ עובדי ע"ז [עבודה זרה] בטהרה הם. דהיינו כשהוא ח"ו [חס ושלום] לגמרי חוץ לארץ העליונה שהוא בחי' הרצון לה' ית' בחי' ארץ שרצתה כו'

C'est [le sens de] ce que nos Sages, de mémoire bénie, ont dit : « Les Juifs qui vivent hors du Pays sont des idolâtres en toute pureté. » C'est-à-dire lorsqu'on se trouve, à D.ieu ne plaise, entièrement « hors du pays » — du « pays » supérieur, qui est le niveau de la volonté pour D.ieu, béni soit-Il, le niveau de « la terre qui courut… », etc. —

רק שנמשך לגמרי אחרי הבלי עוה"ז הגם שהם דברים המותרים מבחי' טוב שבנוגה ע"י גורם יניקה והמשכה לבחי' נוגה.

mais qu'on se laisse entièrement entraîner par les futilités de ce monde — même s'il s'agit de choses permises, relevant du bien qui se trouve dans nogah [la kelipa intermédiaire, qui peut être élevée à la sainteté ou sombrer] — on suscite ainsi un apport nourricier et un influx vers le bas au niveau de nogah.

20 וזה נקרא השתחואה והמשכה לבחי' אלהים אחרים כו' דהיינו תוס' יניקה לחיצונים. וע"י ועצר את השמים ולא יהיה מטר שלא יהיה ההמשכה בקדושה מבחי' שוב דשמים עליונים כו'

C'est ce qu'on appelle se prosterner et faire descendre vers le niveau des « autres dieux », etc. — c'est-à-dire procurer une nourriture supplémentaire aux forces extérieures. Par cela, « Il fermera les cieux et il n'y aura pas de pluie » : il n'y aura pas de descente dans la sainteté à partir du shov [retour vers le bas] des cieux supérieurs, etc.

ובהיות כן צריך כ"א [כל אחד / כל אחת] לעורר בחי' רצוא אם ישים אליו לבו לאהפכא חשוכא לנהורא ומרירו למתיקו כו'

Cela étant, chacun doit éveiller le niveau du ratzo [élan vers le haut] — « s'il tourne son cœur vers Lui » — afin de transformer les ténèbres en lumière et l'amertume en douceur, etc.,

ולעבדו בכל לבבכם כו' שזהו בחי' ארץ וע"י ונתתי מטר ארצכם כו' הוא בחי' השוב.

et « Le servir de tout votre cœur », etc. : c'est le niveau de la « terre ». Par cela, « Je donnerai la pluie de votre terre », etc., qui est le niveau du shov.

משא"כ לעתיד לבא דכתיב ואת רוח הטומאה אעביר כו' ולא יהיה כלל בחי' קליפה המסתרת גילוי אלקות וכן נאמר ולא יכנף עוד מוריך והיו עיניך רואות כו'.

Il n'en sera pas ainsi au Temps à venir, dont il est écrit : « Je ferai disparaître l'esprit d'impureté », etc. : aucune kelipa ne dissimulera alors la révélation de la divinité. Il est également dit : « Ton Maître ne sera plus caché, et tes yeux verront », etc.

א"כ א"צ [אין צריך / אינו צריך] כלל ענין בחי' הביטול של היש שזהו בחי' הרצוא דעכשיו לצאת מבחי' ההפך המנגד כו'.

Dès lors, il ne sera nullement nécessaire d'annuler le « quelque chose » (yesh), ce qui constitue le ratzo du temps présent : sortir de ce qui s'oppose et fait obstacle, etc.

וזהו הנני עושה חדשה בארץ. פי' שלא יהיה כמו עכשיו בחי' רצוא ואתעדל"ת [ואתערותא דלתתא] שע"ז יהיה ההמשכה שאז כיון שיהיה הגילוי למטה כמו למעלה א"כ אין שייך רצוא כו'

Et c'est [le sens de] : « Voici que Je fais une chose nouvelle sur la terre. » C'est-à-dire qu'il n'y aura plus, comme aujourd'hui, le ratzo et un éveil d'en bas par lesquels s'opère la descente ; car alors, puisque la révélation en bas sera comme en haut, le ratzo n'aura plus lieu d'être, etc.

(ובזה י"ל [יש לומר] מ"ש כי ההרים ימושו כו' כי הר היינו בחי' רצוא כנודע מענין לא כאברהם שקראו הר כו' ואז יתבטל בחי' זו כיון שגם למטה יהיה הגילוי ממש עין בעין יראו כו')

(On peut ainsi expliquer ce qui est écrit : « Car les montagnes s'éloigneront », etc. : la « montagne » représente le niveau du ratzo, comme on le sait d'après la parole « pas comme Avraham, qui l'appela une montagne », etc. ; alors, ce niveau cessera, puisque la révélation sera également réelle en bas : « ils verront face à face », etc.)

וע"כ אמר שיהיה אז בחי' השמים החדשים והארץ החדשה אשר אני עושה אני דוקא דהיינו מצד אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] בלבד ולא מצד אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] כלל כי א"צ [אין צריך / אינו צריך] אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] רק לברר ולהפך מחשוכא לנהורא כנ"ל

C'est pourquoi Il a dit qu'il y aurait alors « les cieux nouveaux et la terre nouvelle que Je fais » — « Moi », précisément : c'est-à-dire par un éveil d'en haut seulement, et nullement par un éveil d'en bas ; car un éveil d'en bas n'est nécessaire que pour épurer et transformer les ténèbres en lumière, comme expliqué plus haut.

אבל לע"ל [לעתיד לבוא] שא"צ [שאין צריך / שאינו צריך] לזה יהי' [יהיה] בחי' אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] לבד ע"כ אמר אשר אני עושה

Mais dans le Temps à venir, où cela ne sera pas nécessaire, il y aura un éveil d'en haut seulement. C'est pourquoi Il dit : « que Je fais ».

והיינו שקורא אותן בשם שמים חדשים וארץ חדשה. פי' שבאים בבחי' גילוי מלמעלה למטה מצד עצמות המאציל אשר לא היה עדיין בחי' כזו בבחי' גילוי בראשית ההשתלשלות.

C'est pourquoi Il les appelle « de nouveaux cieux » et « une nouvelle terre ». Cela signifie qu'ils adviennent par une révélation de haut en bas, depuis l'Essence même de l'Émanateur, un niveau qui n'avait encore jamais été révélé au début de l'enchaînement descendant des mondes (hichtalchelout).

כמו דכתיב ביום עשות ה' אלקים ארץ ושמים ענין אלקים זה היינו בחי' הצמצום וההסתר.

Comme il est écrit : « Le jour où Havaya Elokim fit la terre et les cieux » ; le Nom Elokim correspond au niveau du tsimtsoum (contraction) et de la dissimulation.

ששמים וארץ דעכשיו נמשכו על ידי שם אלקים כמ"ש בראשית ברא אלקים כו' וע"י ארץ שהוא בחי' רצוא נמתק הדין והצמצום דשם אלקים המעלים והמסתיר.

Car le ciel et la terre actuels ont été amenés à l'existence par le Nom Elokim, comme il est écrit : « Au commencement, Elokim créa », etc. ; et par « la terre », qui représente le niveau de ratzo [élan vers le haut], le jugement et le tsimtsoum du Nom Elokim, qui obscurcit et dissimule, sont adoucis.

21 וזהו ביום עשות ה' אלקים שנכלל אלקים זה בהוי"ה וזהו פי' עשות ה' אלקים. היינו יחוד והתכללות שמות אלו יחד.

C'est [le sens de] « Au jour où Havaya Elokim fit » : le Nom Elokim est ainsi inclus dans Havaya. C'est le sens de « Havaya Elokim fit » : l'union et l'inclusion de ces Noms l'un dans l'autre.

וכ"ז [וכל זה] הוא ע"י ארץ ושמים בחי' רו"ש [רצוא ושוב]. אך צ"ל ארץ קדמה דוקא בחי' רצוא תחלה.

Tout cela s'opère par la « terre » et le « ciel », le ratzo [élan] et le shov [retour] ; mais la « terre » doit précisément venir en premier, c'est-à-dire que le ratzo doit précéder.

אבל לעתיד שיהיו שמים חדשים וארץ חדשה הוא בחי' אשר אני עושה ולא ע"י צמצומים דשם אלקים

Mais, dans les temps futurs, lorsqu'il y aura de nouveaux cieux et une nouvelle terre, il s'agira de « ce que Je fais », et non d'une réalisation par les contractions du Nom Elokim.

ואז יהיו שמים קודם כי א"צ [אין צריך / אינו צריך] לבחי' קדימת הרצוא כו' וזהו ויצא כברק חצו שהוא בחי' גילוי מלמעלה למטה:

Alors, le ciel viendra en premier, car il ne sera pas nécessaire que le ratzo précède, etc. Et c'est [le sens de] « Sa flèche s'élancera comme l'éclair », qui correspond à une révélation d'en haut vers le bas.

22 אך הנה צריך להבין בענין השמים החדשים וארץ החדשה

Mais il faut comprendre la question des nouveaux cieux et de la nouvelle terre.

דאם הם באים רק בבחי' אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] לבד שזהו פי' אשר אני עושה כו' א"כ איך יתכן בזה בחי' ארץ בחי' רצוא מלשון רץ כנ"ל

S'ils viennent uniquement d'un éveil d'en haut, ce qui est le sens de «que Je fais», etc., comment peut-il alors y avoir en cela un niveau de «terre», le niveau du ratzo [élan vers le haut], dérivé du terme ratz («courir»), comme expliqué plus haut ?

(והרי לעתיד לא שייך בחי' רצוא כלל אפי' [אפילו] מלמטה כמשנת"ל [כמו שנתבאר לעיל]. וכ"ש [וכל שכן] לכאורה דלא שייך בחי' זו בהגילוי שמלמעלה שהוא בחי' אשר אני עושה).

(Car, à l'époque future, le ratzo ne s'appliquera absolument pas, même d'en bas, comme expliqué plus haut ; et, à plus forte raison, il semblerait que ce niveau ne s'applique pas à la révélation venant d'en haut, qui est le niveau de «que Je fais».)

ולמה אמר והארץ החדשה אשר אני עושה לא היה לו להזכיר רק בחי' שמים לבד.

Pourquoi donc a-t-Il dit : «et la nouvelle terre que Je fais» ? Il aurait dû mentionner uniquement le niveau du «ciel».

אך הענין הוא דגם בבחי' אתעדל"ע [אתערותא דלעילא] בלבד יש בי' מדרגות הללו דרו"ש [דרצוא ושוב] רק שהשמים קדמו לארץ.

Mais l'explication est que, même dans un éveil d'en haut uniquement, il existe ces deux niveaux, ratzo et shov [retour vers le bas], sauf que les cieux précèdent la terre.

23 ולהבין איך יתכן בחי' רצוא בעצמות המאציל מאחר שאין דבר מסתיר לפניו כלל.

Pour comprendre comment il peut exister un niveau de ratzo dans l'Essence même de l'Émanateur, alors que rien ne dissimule quoi que ce soit devant Lui :

הנה יובן עד"מ שאנו רואים בחי' רו"ש [רצוא ושוב] בגוף האדם הגשמי ברוח החיים אשר בקרבו שדופק בלבו ונק' בזוהר דפיקו דלבא שהחיות שבלב הוא בא בנשימה דוקא רו"ש [רצוא ושוב] בהתפשטות והסתלקות

Cela se comprendra par une analogie. Nous voyons un niveau de ratzo et shov dans le corps physique de l'homme, dans le souffle de vie qui est en lui et qui bat dans son cœur, et que le Zohar appelle «le battement du cœur» (defiku deliba). Car la force vitale du cœur se manifeste précisément par la respiration — ratzo et shov, dans l'expansion et le retrait —

וכן חוזר חלילה שמתפשט וחוזר ומסתלק וחוזר ומתפשט כדפק שביד שהחיות נמשך ומתפשט וחוזר ומסתלק וחוזר ומתפשט.

et cela se répète ainsi continuellement : elle s'étend, puis se retire de nouveau, puis s'étend de nouveau, comme le pouls dans la main, où la force vitale se prolonge et se répand, puis se retire de nouveau, puis se répand de nouveau.

וכן הוא ממש בדפיקו דלבא שהוא ענין התפשטות והסתלקות והתפשטות של רוח החיים שבלב והיינו ממש כמו בחי' רו"ש [רצוא ושוב].

Il en va exactement ainsi du battement du cœur, qui consiste en l'expansion, le retrait et l'expansion du souffle de vie dans le cœur ; c'est précisément cela, le niveau de ratzo et shov.

ונמצא רו"ש [רצוא ושוב] כזה הוא הכל בגוף האדם עצמו עדיין ולא מזולתו אליו (ור"ל [ורוצה לומר] שרו"ש [שרצוא ושוב] זה הוא כענין המשכת חיות הנפש בהגוף שסדר המשכה זו הוא ע"י התפשטות והסתלקות כו' שזהו בחי' רו"ש [רצוא ושוב])

Il apparaît donc qu'un tel ratzo et shov se déroule encore entièrement dans le corps de la personne elle-même, et non de quelque chose d'autre vers elle (c'est-à-dire que ce ratzo et shov est semblable à la transmission de la force vitale de l'âme dans le corps, cette transmission s'effectuant par l'expansion et le retrait, etc., ce qui constitue le niveau de ratzo et shov).

וגם הנה יובן עוד במשל זה שבדפיקו דלבא שאין הרצוא קודם לשוב אלא אדרבה השוב קודם לרצוא

De plus, cette analogie permet de comprendre encore que, dans le battement du cœur, le ratzo ne précède pas le shov ; au contraire, le shov précède le ratzo.

כנראה בחוש שבראשונה הוא ההתפשטות והמשכת החיות בלב שזהו כמו בחי' שוב המשכת האור בהכלי. ואמנם תכף ומיד חוזר ומסתלק והוא בחי' רצוא והסתלקות האור מהכלי וחוזר ומתיישב וכן חוזר חלילה.

Comme on peut le constater clairement, il y a d'abord l'expansion et la transmission de la force vitale dans le cœur, ce qui est comparable au niveau de shov, à la transmission de la lumière dans le réceptacle. Mais aussitôt, elle se retire de nouveau, ce qui constitue le niveau de ratzo, le retrait de la lumière hors du réceptacle ; puis elle se réinstalle, et cela se répète continuellement.

וכדמיון הנשימה מהבל הפה שבתחלה יתפשט ההבל והרוח ומיד יחזור בחזרה וחוזר ומתפשט. וכדוגמא הזאת יובן למשכיל למעלה בבחי' רצוא ושוב שמלמעלה למטה

C'est comme la respiration, le souffle de la bouche : d'abord, le souffle et l'air se répandent, puis reviennent aussitôt, et se répandent de nouveau. À partir de ce modèle, celui qui réfléchit comprendra ce qu'il en est, dans les réalités supérieures, du ratzo et shov de haut en bas

(ולא בבחי' רו"ש [רצוא ושוב] שוהחיות רצוא ושוב של הנבראי' [הנבראים] כו'. כ"א אדרבה ג"כ בהשפעה עליונה של א"ס ב"ה בכלים ועולמות.

(et non [seulement] au sujet du ratzo (retrait) et du shov (expansion) des créatures, dont il est dit : «les chayos [êtres vivants] couraient et revenaient», etc. ; mais, au contraire, également dans le flux supérieur de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, vers les réceptacles et les mondes.

וגם אפי' [אפילו] ממש בראשית מראשית ההמשכה מא"ס ב"ה להתלבש בשרש בחי' הכלים שהן שרש כל העולמות עליונים ותחתונים שייך ג"כ רצוא ושוב שהוא הסתלקות והתפשטות.

Et même, dès le tout début, dès le commencement même de l'influx venant de l'Infini (Ein Sof), béni soit-Il, afin de s'investir dans la racine des réceptacles, lesquels sont la racine de tous les mondes, supérieurs et inférieurs, le ratzo et le shov — c'est-à-dire le retrait et l'expansion — s'appliquent également.

כי מיד שנמשך ומתפשט צ"ל הסתלקות שאל"כ [שאם לא כן] יתבטלו הכלים מהיות בחי' כלים כו' רק שההתפשטות הוא קודם. והוא כמו בחי' השוב ואח"כ הוא בחי' הסתלקות ורצוא וכן חוזר חלילה. ועמ"ש במ"א ע"פ ויקחו לי תרומה כו')

Car dès que la lumière est attirée et se déploie, il faut qu'il y ait retrait ; sinon, les réceptacles cesseraient d'être des réceptacles, etc. Toutefois, l'expansion vient d'abord. Cela ressemble au niveau du shov ; ensuite vient le niveau du retrait et du ratzo, et ainsi de suite, à répétition. Et voyez ce qui est expliqué ailleurs au sujet du verset : «Qu'ils prennent pour Moi une offrande», etc.),

דשייך ג"כ בחי' רצוא. רק שהתפשטות האור קודם לבא ואח"כ מיד חוזר ומסתלק וחוזר ומתפשט.

qu'un niveau de ratzo s'applique également ; seulement, l'expansion de la lumière vient d'abord, puis celle-ci se retire aussitôt et se déploie de nouveau.

וזהו ענין קול דודי דופק שהקול וההמשכה מלמעלה למטה הוא ג"כ כמו בחי' הדפק הנ"ל.

Et telle est la signification de « La voix de mon bien-aimé frappe » (dofek) : la voix et l'influx descendant du haut vers le bas sont également comme le pouls (dofek) mentionné plus haut.

24 ונק' זה בע"ח [בעץ חיים] בשם מטי ולא מטי שהאור מטי ומתפשט וחוזר ומסתלק ולא מטי. שבחי' מטי הוא בחי' ההתפשטות קודם לבחי' לא מטי. והכל בבחי' אלקות עצמו.

Dans Etz Chaim, cela est appelé « atteindre et ne pas atteindre » (mati velo mati) : la lumière atteint et se déploie, puis se retire de nouveau et n'atteint pas. Le niveau de l'atteinte, c'est-à-dire le déploiement, précède le niveau du non-atteindre. Et tout cela se déroule au sein même de la Divinité.

וזהו כי ה' אלקיך אש אוכלה הוא. ענין דמיון שפע האלקות לאש. הוא מפני שהאש טבעו בבחי' הסתלקות אחר ההתפשטות כדמיון דפיקו דלבא.

Et c'est [le sens de] « Car Havaya, ton D.ieu, est un feu dévorant. » La raison pour laquelle le flux divin est comparé au feu est que le feu a pour nature de se retirer après s'être déployé, à l'image des battements du cœur.

25 וזהו ענין השמים החדשים והארץ החדשה. שהוא בחי' ההמשכה העליונה אשר נמשך באתעדל"ע [באתערותא דלעילא] לבד בזה יש ג"כ בחי' שמים וארץ.

Et tel est le sens des nouveaux cieux et de la nouvelle terre : dans l'effusion supérieure, qui est attirée par un éveil d'en haut seulement, il existe également les niveaux du ciel et de la terre.

ההמשכה בחי' מטי נק' שמים ובחי' ההסתלקות האור מהכלי הנק' לא מטי זהו בחי' ארץ מל' רצוא.

L'effusion, le niveau du « parvenir », est appelée « ciel » ; et le niveau du retrait de la lumière hors du réceptacle, appelé « ne pas parvenir », est le niveau de la « terre », selon l'expression ratzo (élan de retour vers le haut).

26 ולכן כאן קדם שמים לארץ בהיות בחי' מטי קדם לבחי' לא מטי. משא"כ ברצוא ושוב דנבראים צ"ל תחלה ארץ בחי' רצוא ואח"כ שמים בחי' שוב. וכמ"ש והחיות רו"ש [רצוא ושוב] וכתיב ביום עשות כו' ארץ ושמים כנ"ל.

C'est pourquoi ici le « ciel » précède la « terre », puisque le niveau de l'« atteinte » précède celui de la « non-atteinte ». Il n'en va pas ainsi du ratzo (élan vers le haut) et du shov (retour) des êtres créés : il faut d'abord la « terre », le niveau du ratzo, puis le « ciel », le niveau du shov — comme il est écrit : « Et les chayos [créatures vivantes] couraient et revenaient », et il est écrit : « Le jour où [Ha-vaya Elokim] fit », etc., « la terre et le ciel », comme expliqué plus haut.

27 וזהו ענין כאשר השמים החדשי' [החדשים] והארץ החדשה כו' עומדים לפני. לפני דייקא דהיינו בבחי' הפנימיו' ועצמיות מה שאין אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] מגעת לשם כלל. כן יעמוד זרעכם ושמכם.

Et voici le sens de « Car, de même que les nouveaux cieux et la nouvelle terre », etc., « se tiennent devant Moi » : « devant Moi » (lefanai), précisément — c'est-à-dire au niveau de l'intériorité la plus profonde et de l'essence même, que n'atteint nullement un éveil d'en bas. « Ainsi se tiendront votre semence et votre nom. »

פי' זרעכם ושמכם הוא בחי' אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] וההמשכה הנמשך ע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא]. כי הנה המצות נק' בשם זריעה כמ"ש זורע צדקות. ועי"ז מצמיח ישועות בגילוי אלקות מבחי' ש"ע [ש"ע (370)] נהורין כו'.

Le sens est que « votre semence et votre nom » désignent l'éveil d'en bas et l'effusion suscitée par l'éveil d'en bas. Car les mitsvot sont appelées « semailles », comme il est écrit : « Il sème des actes de justice (tsedakot) » ; et par cela, « Il fait germer des délivrances », dans la révélation de la divinité à partir du niveau des 370 lumières, etc.

ושמכם הוא בחי' קבלת עומ"ש [עול מלכות שמים] ויעש דוד שם.

Et « votre nom » désigne le niveau de l'acceptation du joug (kabbalat ol) de la royauté céleste, [comme dans] « Et David se fit un nom. »

28 והנה כבר מבואר שבחי' שמים וארץ החדשים הוא גילוי מבחי' שאין אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] מגעת לשם כלל שגילוי זה יהי' [יהיה] לע"ל [לעתיד לבוא].

Or, il a déjà été expliqué que le niveau des nouveaux cieux et de la nouvelle terre est une révélation provenant d'un niveau que l'éveil d'en bas n'atteint absolument pas, et que cette révélation aura lieu dans les temps à venir.

וא"כ סד"א [סלקא דעתך אמינא] שההמשכה שע"י אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] בתומ"צ [בתורה ומצות] בבחי' ארץ ושמים שלנו רו"ש [רצוא ושוב] תהי' [תהיה] בטילה לגמרי מחמת גילוי העצום ההוא שמבחי' אשר אני עושה.

Dans ce cas, on aurait pu penser que l'attraction suscitée par l'éveil d'en bas, par la Torah et les mitsvot — au niveau de notre «terre et ciel», ratzo et shov — serait entièrement annulée devant cette révélation immense provenant du niveau de «ce que Je fais».

לזה אמר כן יעמוד זרעכם ושמכם. שגם בחי' זו דאתעדל"ת [דאתערותא דלתתא] יתעלה להיות עומדים לפני בבחי' הפנימית ממש כמו בחי' שמים החדשים וארץ החדשה כו'.

À cela, Il dit: «Ainsi se tiendront votre descendance et votre nom»: ce niveau de l'éveil d'en bas, lui aussi, sera élevé pour «se tenir devant Moi», dans le niveau le plus intérieur lui-même, tout comme le niveau des nouveaux cieux et de la nouvelle terre, etc.

וכמ"ש הנה ישכיל עבדי ירום ונשא וגבה מאד דהיינו עבדי הוא בחי' אתעדל"ת [אתערותא דלתתא] בחי' לעבדה ולשמרה כו'. הנה בחי' זו ממש תתעלה בעילוי אחר עילוי עד כי גבה מאד:

Comme il est écrit: «Voici, Mon serviteur réussira; il sera exalté, élevé et très haut.» C'est-à-dire que «Mon serviteur» désigne le niveau de l'éveil d'en bas, le niveau de «la travailler et la garder», etc. Ce niveau même s'élèvera, d'élévation en élévation, jusqu'à devenir «très haut».

LikuteiTorah.com
LA PARACHA 'HASSIDIQUE

À propos de cette édition

Cette édition contient le texte hébreu et la traduction française.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Notre traduction française, faite à partir de notre traduction anglaise de l'hébreu, sans les notes de Kehot : CC BY-NC 4.0.

Cette édition dans son ensemble : CC BY-NC 4.0. Synagogues, écoles et projets à but non lucratif peuvent la copier, l'imprimer et la partager librement, et demander des dons pour couvrir les frais d'impression ; elle ne peut jamais être vendue. Citez Kehot Publication Society et likuteitorah.com. https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/

La traduction française a été faite à partir de l'édition anglaise de likuteitorah.com avec l'aide de l'IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), l'hébreu en regard pour vérification ; elle n'a pas encore été relue par un éditeur humain. Vérifiez sur l'hébreu tout ce qui est important.

Le Rabbi a demandé que les maamarim de la paracha de la semaine, la « Paracha 'hassidique », soient étudiés pendant cette semaine, répartis sur ses sept jours (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Pourquoi l'étudier, et les bénédictions du Rabbi : likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Un projet gratuit et non commercial ; rien n'est vendu ici. Sans lien avec Kehot, Sefaria ou la Bibliothèque de Loubavitch. © likuteitorah.com

Depuis likuteitorah.com/fr/torah-ohr/bereishis/2/

DÉDIÉ EN L'HONNEUR DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Le père du Rabbi, Reb Lévi Its'hak